

Arrangører

Hans Christian Molbech (FT-kandidat, Østjylland)
60609096, hc.molbech@alternativet.dk

Jon Skjerning-Rasmusen (POFO)
61773582, jsr@alternativet.dk

Forslag

1. Skriv ind i vores partiprogram at man skal **kæmpe for kunstprojekter som understøtter andre dele af samfundet**. (der står nu at vi "vil prioritere den kunstneriske og kulturelle dimension inden for alle samfundsområder", og der er noget om det i afsnittet om de kreative frizoner, men der kunne godt stå tydeligere at vi vil kæmpe for kunstprojekter, der arbejder specifikt med kunst som fx sociale projekter, demokratiske projekter osv. hvor kunsten altså kan og gør noget inden for andre dele af samfundet end der hvor kunsten normalt opleves)
2. Støt udviklingen af en mere **overskuelig fondsstruktur**, så det er nemt for kunstnere at finde økonomisk støtte til deres projekter. (henvisning til at det i dag er en jungle at finde rundt i og det som kunstner eller projektmaker i dag i meget høj grad handler om at kende og kunne finde ud af at få penge ud af de rigtige fonde)
3. **Hurtigere adgang til nemme midler for små projekter**. Vi kan få meget mere kunst og kultur for pengene ved små projekter drevet af iværksættere og frivillige, og det skal være meget nemmere at kunne få adgang til disse nemme penge. Snabslanten i København er et eksempel på det, og det koncept kunne godt udvides til at være generelt for hele Danmark, så små kunst- og kulturprojekter meget nemmere får adgang til midler. Ofte kommer man meget langt ved at give 5.000 kroner til et lille projekt, mens der hurtigt forsvinder millioner ind i store projekter hvor man for de samme penge kunne have fået flere hundrede små projekter.
4. **Kunst og kultur skal vægtes på så højt niveau i uddannelsen** som dansk og matematik, da det også er en grundlæggende vigtig del af livet. (henvisning til forslaget om kunst som generelt fag i uddannelsen - tydeliggør at det er et fag, der vægter helt på linje med de andre generelle fag).
5. Gennem hele undervisningssystemet skal lærerne have et "inspirationskatalog" til hvordan man implementerer kunst i alle aspekter af undervisningen. Med fordel kan man vurdere hinandens ideer, så de mest brugbare ideer bliver spredt mest. Et åbent forum som er faciliteret centralt, men giver alle muligheden for at bidrage. **ULF i Århus** er et godt eksempel på en sådan platform. Udover undervisningssystemet er

det også oplagt at udbrede det til sundhedssystemet og alle andre instanser, der arbejder med mennesker.

6. Afsæt timer i folkeskolen til **personlig talentudvikling** inden for ting som eleverne interesserer sig for, det være sig enten musik, cirkus eller traditionelle fag, hvor eleverne som en del af skolegangen får lov at udvikle sig selv inden for noget, de selv vælger i skoletiden. (henvisning til at et generelt kunsthøjfag kan give eleverne frirum til at arbejde med det, de selv er interesserede i, og hvor den tankegang kan overføres til andre fag, så man kan bruge ekstra timer på talentudvikling, herunder altså både til kunstneriske talenter, men også matematik etc.)
7. Vi skal have et **kunstfradrag** hvor borgere kan trække en vis mængde penge fra i skat, i bytte for at de støtter kulturlivet ved at se forestillinger osv. (parallel til håndværkerfradrag).
8. Vi skal erkende at kunst og kultur er centralt i alle dele af samfundet og erhvervslivet. Men vi ved bare ikke hvorfor eller hvordan det påvirker. Forslag: **midler til forskning**, så vi får måling, forskning og bevidsthed om hvad der sker. For der sker noget. Kunst og kultur kan få erhvervslivet tilbage til kroppen, så der træffes mere bæredygtige beslutninger, for bæredygtige beslutninger kræver kontakt til kroppen. (forskning fx Forum for Eksistentiel Fænomenologi på Aarhus Universitet)
9. **Flere midler til udvikling af kultur på recept** og dermed flere undersøgelser og **mere forskning** i forhold til virkningen deraf. Konceptet kan også fint samtænkes med øvrige tiltag som **motion på recept**, der kan give udsatte mennesker ny energi, inspiration og kontakt med omverdenen.
10. **Kunst og kultur skal tænkes ind i alle budgetter**. Kunne være i form af et krav om at der i alle offentlige budgetter sættes en post af til at tænke kunst og kultur ind i budgettet, om ikke andet så for at det bliver overvejet som en naturlig del af flere områder, og så midlerne kommer fra flere kasser.
Kan formuleres som et krav om at alle offentlige institutioner laver strategi for hvordan kunst og kultur tænkes ind i deres overordnede strategi (fordi det virker og er en god investering - både på den økonomiske, men også den sociale bundlinje). Dette bør bakkes op med et inspirationskatalog og en vidensdelingsstrategi.
11. **Brug kompetencerne fra andre kulturer i Danmark** (fx hos flygtninge og indvandrere) til større og mindre tværkulturelle middage, dagligstuekoncerter, gademalerier mv. hvor helt almindelige mennesker kan være med og deltage og lære af hinanden. (henvisning til Danmark i verden-afsnittet hvor vi udover grænseoverskridende relationer også fint kan arbejde mere med at styrke tværkulturelle relationer indenfor Danmarks grænser, fx med øget støtte til projekter, der arbejder med det)
Herunder at **sikre kulturel kontinuitet og overlevering af viden og værdier** fra projekt til projekt hvor flere kulturer/nationaliteter er involveret, så alting ikke "forsvinder ned i et hul" når det enkelte projekt stopper. Hvad gør et givent projekt

interessant at deltage i og tage medansvar for for forskellige målgrupper?

12. **Sæt fokus på international kulturel udveksling** i form af projekter, der sender kunstnere fra Danmark ud i verden og sender kunstnere udefra til Danmark. Eksempelvis som Jons projekt med sigøjnere fra Ungarn, der er i Danmark som et led i et projekt, der er lavet som et samarbejde mellem VIA University College, Socialforvaltningen og De Splittergale. Her får sigøjnerne rigtig meget ud af det, men eleverne lærer også åndssvagt meget (som Jon beskriver det).
13. Tankerne om flere frizoner og frie rum til kultur i byerne kan godt udvides til at støtte flere frizoner hvor kreativitet og gode idéer ikke bremses af bureaukrati. Selvom der gøres en hel del for at gøre det nemmere for kreative sjæle og projektmagere at finde vej gennem bureaukratiet og få deres projekter realiseret, kan bare det at få lov til at gøre noget, være meget vanskeligt. Der er naturligvis sikkerhed og meget andet at tænke over, men ofte virker det fuldstændig vanvittigt hvad man skal gøre og få tilladelse til for bare at få lov at lave et lille projekt i det offentlige rum. Det får vi næppe ændret med et snuptag, men vi kunne støtte oprettelsen af flere **frizoner hvor udgangspunktet er at alt er tilladt** og at man i det område ikke behøver søge om tilladelser til alt muligt.
14. Når en privat donor eller fond yder penge til nybyggeri, skal der være et krav om en **10 års finansieringsplan** indeholdt i budgettet, der tillige skal godkendes af Kulturministeriet. Dette er for at modvirke at der opføres kulturhuse mv. som kommer til at stå som tomme bygninger, der efterfølgende fylder meget i de kommunale budgetter uden at blive brugt, fx fordi der ikke efterfølgende afsættes penge til at fylde dem ud med aktiviteter, kunst mv. (jf. forslaget om loft for udgifter til administration og drift i forhold til kunstnerisk produktion og udvikling, hvor det kunne tænkes som et krav at udgifter til drift skal være finansieret som en del af budgettet for nybyggeriet)
15. **Flere 50/50-ordninger**, 75/25-ordninger mv. hvor man som med Højlund-fonden får penge delvist finansieret fra statslige puljer, fonde eller lignende. Det giver et stort incitament til at få mere kunst og kultur lokalt på institutioner når noget af beløbet er egenfinansieret, men resten kommer udefra. Det støtter desuden samarbejdet mellem det professionelle kulturliv, som typisk er statsligt finansieret, og amatørkulturen, der typisk er kommunalt finansieret, hvis man gennem flere ordninger som disse kan få lokale teatre, skoler osv. til at benytte sig af professionelle kunstnere, hvor de professionelle og amatørerne endvidere lærer utroligt meget af hinanden.

Idéer og tanker fra workshop/gruppediskussioner

Hvordan kan vi finde på politik for at gode idéer og projekter ikke konstant skal søge fra nye puljer og fonde, men **kunstnere og projekter nemmere kan opnå en fast ydelse**? Der er noget med at man i Frankrig og muligvis flere steder har nogle statslige ordninger, der

minder om en slags UBI for kunstnere, så de i en længere periode kan få tildelt en fast grundydelse. Eksempelvis folkemusikere, som man gerne vil støtte fordi de holder en tradition i live og har meget svært ved at få spillesteder mv. til at betale for dem, så i stedet for at støtte spillestederne, støtter man musikerne. Kunne vi gå ind for noget lignende i Danmark, så det blev nemmere for kunstnere at få tildelt noget der minder om UBI, måske ved at flytte rundt på nogle af de eksisterende midler til kulturen? Det kunne jo så også virke som en slags eksperiment for at vise at en ubetinget basisydelse / UBI er en rigtig god idé.

Man kan bruge kunst på en meget konkret måde, som også burde have en form for økonomisk incitament i det. Der mangler vi en god form til at fremføre det gode argument. Til det kan vi bruge en generel tankegang om **"Er det dét værd?"**, så der brydes igennem med fakta om at projekter, som bruger kunst, kan skabe vækst på andre punkter. Find eksempler på gavnlige kunstprojekter inden for terapi osv. Tag kontakt til eksperter inden for området.

Sørg for at **evaluere** Alternativets samarbejdsprojekter og skab et vidensgrundlag, så man kan argumentere sagen.

Få splittet pengene i kulturkassen op og læg dem ind i budgetter, så der er **afgrænsede midler til administration** og penge decideret sat af til kulturskabelse hos private initiativer.

Eksempel på eksisterende projekter: **PEEL** – Project for Enhancing Effective Learning, et **læringsprojekt som inkorporerer kunst i undervisning**. Jon ved mere om det.

Kunne være interessant at se **hvilke kunstarter** som fx dans, musik, fysisk bevægelse osv. som **kan være givende for forskellige befolkningsgrupper** (motorisk udvikling hos børn, udsatte hjemløse, you name it)

Vigtigt at **kombinere kunst og pædagogik**.

Kunst for kunstens skyld er vigtigt. Man behøver ikke skulle koble kunst sammen med andre områder, da det er igennem kunsten i sig selv, vi udvikler os som mennesker.

Set udefra virker det som et problem at mange midler bliver fordelt af og til de folk, der er "inde i varmen". Der er selvfølgelig armslængdeprincip mv., men hvad kan vi gøre for at demokratisere processen og måske ligefrem **gøre fordelingen af midler mere borgerdrevet?**

Hvad vil man bruge kunsten til når man taler om at den kan bruges på alle områder? Skal vi også bruge den til at gøre de store virksomheder mere profitable fordi de får bedre kreative workshops? Det kunne også være at Hitler ville have haft mere succes og nazisterne udviklet bedre gaskamre hvis de havde haft mere kunst tænkt ind i deres arbejde. Hvad er det egentlig, vi gerne vil støtte udviklingen af, når vi taler om kunst på alle områder?

Ideer og tanker fra SMS

- Et stort fokus på praktisk samarbejde mellem diverse elever på ungdoms- og akademiske uddannelser og kunstner/kulturlivet.
- At give større frihed til at kunstnere kan udfolde sig i det offentlige rum i forhold til spontane udstillinger eller optrædener.
- At skifte fokus fra traditionelle kunstarter (ballet, opera) til moderne ukonventionel kunst som fx mere abstrakt performance art. Dette med tanke i den økonomiske støtte der bliver prioriteret til hvilke kunstarter.
- Mere fokus på at integrere kultur og hardcore ledelse. Fordi de beslutninger der ofte træffes i erhvervslivet ingen kontakt har til mennesket, jf. det ensidige fokus på vækst. Her tænker jeg at kultur og kunst i bestyrelseslokalerne (fx musik, klovne, oplæg fra forfattere eller filosoffer) kan medvirke til at erhvervslivets absolutte top får genskabt forbindelsen til mennesket. Forskning på området skal undersøge hvilken effekt det har på ledelsesbeslutningerne.
- Tut og Tut og lignende omsorgsprojekter kan også med fordel bruges til socialt udsatte/sårbare børn, til psykisk syge og til misbrugere/hjemløse.
- Det at lave musik sammen er stærkt fællesskabsskabende. Dette kunne også bruges til at styrke sammenhold og skabe tryghed blandt socialt udsatte. Det kunne også bruges i erhvervslivet til fx at styrke team spirit.
- Rollespil er et stærkt redskab til at synliggøre udfordringer - meget anvendeligt i erhvervslivet mm.
- Det at lave fysisk aktivitet sammen er også fællesskabsstærkende, det være sig dans, sport eller andet.
- Kunst og kultur mangler en stemme, som kan konkretisere hvilken gavn kunst gør. Altså føre det gode argument, så kunsten ikke fremstår alt for "high brow".
- Støtte og styrke synergien i samarbejde mellem professionelle og amatører på det kunstneriske område.
- Støtte kreativitet og kulturudvikling i byerne via Berlinmodel (kreative frizoner).
- Kunst/kulturbrancherne kan forekomme meget svært tilgængelige. Kigger man på fx dansk filminstituts kriterier for opnåelse af filmstøtte, så skal man helst have præsteret at lave en film, der har været vist i biograferne, for at kunne gøre sig forhåbninger om at modtage filmstøtte, hvilket jo er et vildt krav, da støtten jo så også virker tiltænkt folk, der vil arbejde med film på fuld tid. Det er altså hammer svært at få en idé, lave et manuskript og så tro at det går igennem. Laver man film på amatørbasis, bliver man ofte proppet i kasser i forhold til værkets længde og indhold osv., hvilket er hæmmende, for kan man ikke levere lige det, der bliver efterspurgt, kan man ikke komme i betragtning til eksempelvis kortfilmsfestivaler. Jeg vil mene at man dræber det kreative element og skabertrangen. Det skal være lettere at komme igennem med en filmidé, også spillefilmsidéer, uden at skulle være "inde i varmen".

Evaluering

Rammen var 3 timers møde i Alternativets lokaler i Aarhus fra 19-22 tirsdag den 11/10 2016. Der var i alt 13 deltagere i det politiske laboratorium samt 8 ungarske sigøjnere, der stod for det kunstneriske indslag. Mødet forløb således:

Vi startede med en velkomst hvor alle kort præsenterede sig og fortalte hvad de håbede at få ud af mødet. Herefter blev rammen sat ved at HC gav et kort historisk overblik over hvordan kunst og kultur sammen med fritiden blev et særskilt politisk område i 60'erne, og at det danner grundlaget for de institutioner og lovgivning, vi har i dag (Kulturministeriet blev oprettet i 1961 med efterfølgende lovgivning, oprettelse af Statens Kunstfond mv., og fritiden fik sin egen lov med Fritidsloven i 1968). Pointen er at det at føre politik på kunst og kultur som et separat politikområde er relativt nyt, men også at det siden 60'erne har etableret sig og fået sit helt eget område, egne budgetter og helt egne institutioner. Mange af de tanker, der ligger i Alternativets kunst- og kulturpolitik, handler om at få brudt med de til tider meget etablerede tankegange, hvordan strukturer og institutioner fungerer og hvordan midler fordeles. I stedet for at være et separat politikområde, kan kunst og kultur med fordel i langt højere grad tænkes ind i alle politikområder.

Herefter gav Jon sit bud på en kunstforståelse i interviewform med HC som interviewer. Her viste Jon med eksempler fra sit mangeårige arbejde som gøgler hvordan kultur for ham var til stede overalt og hvordan kunst kunne tænkes ind i alt, men for ham først blev til kunst når det havde en modtager og et budskab. Formålet var at vise en meget bred forståelse af hvordan kunst og kultur kan forstås og inspirere til kreative tanker.

Efter et par spørgsmål fra deltagerne lavede HC en præsentation af Alternativets nuværende politik i partiprogrammet med gennemgang af de to mærkesager og indholdet i de seks forslag. Da Jon oprindeligt havde været med til at udvikle forslagene, supplerede han med baggrundsinformation, som fx at det med mindre mursten handler om at det reelt er et problem i dag at nyopførte bygninger som Operaen i København og kulturhuse rundt omkring med deres driftsudgifter lægger beslag på meget store dele af budgetterne i kommunerne.

Herefter var det tid til et inspirationsoplæg. Det kom fra Tut og Tut - klovne med omsorg. Det er et makkerpar bestående af de to dramaturger Tanja Marcher og Arendse Lillesø, der har et særligt fokus på arbejde inden for ældresektoren. De fortalte om deres arbejde, hvorigennem de har høstet mange erfaringer om hvad "den passende forstyrrelse" kan gøre, og hvordan de eksempelvis oplever at der pludselig sker et eller andet i mødet mellem klovn og dement, som gør at selv meget demente, der normalt ikke kan huske hvad de har spist tidligere på dagen, efter klovnenes besøg kan huske dem lang tid efter. Der er virkelig mange interessante ting på spil her, og oplægget gav rigtig god inspiration til at tænke over hvad kunst-tilgange, som her den dramaturgiske, kan gøre inden for mange andre sektorer end den traditionelle kultursektor. Her er "kunst på recept"-konceptet indenfor sundhedssektoren naturligvis lige for, men oplægget gav også inspiration til at tænke et greb på kunst og kultur inden for socialpolitik, ledelsesudvikling og meget mere.

Efter oplægget blev deltagerne bedt om at sidde helt stille, samle tankerne og skrive nogle umiddelbare tanker og konkrete forslag på SMS eller papir til HC. Kort forinden var sigøjnerne ankommet, så mens der blev tænkt i stilhed, spillede to af dem noget stille musik på guitar i baggrunden. Efter indsamlingen af forslag og tanker, gav sigøjnertruppen en kort og meget energisk optræden, hvorefter de fortalte lidt om deres oplevelser med kunst og det projekt, de var med i. Det mest bemærkelsesværdige ved det var nok at de fortalte at det først var her i Danmark, de havde oplevet sig selv som mennesker, mens de i Ungarn var sigøjnere og ikke mennesker. Så deres ønske var at få flere festivaler og projekter udenfor Ungarn, da de ikke havde mange muligheder derhjemme.

Herefter holdt vi pause hvor snakken lystigt fortsatte.

Efter pausen samledes vi midt i rummet og fordelte os i tre nogenlunde lige store grupper ud fra hvem vi havde lyst til at udvikle konkrete forslag og tale mere med. På dette tidspunkt var der en time tilbage af mødet, så vi brugte godt en halv time i grupperne på at nedskrive konkrete forslag og derefter en halv time på at præsentere dem for hinanden. En gruppe havde nedskrevet på en bærbar computer, mens de to andre havde skrevet ned på papir. Resultatet er de 15 forslag øverst i dette dokument. Efter denne gennemgang rundede vi af hvor HC og Jon fortalte hvordan det videre forløb ville være.

Vi kunne sagtens have brugt en halv time mere, men som Jon kommenterede, så er det altid den feedback, man får lige efter et politisk laboratorium hvor folk er ivrige efter at diskutere og få lavet gode forslag. Vi kunne muligvis have sparet lidt tid ved at gøre præsentationerne i starten, inspirationsoplæg og det kunstneriske indslag kortere, men omvendt fik vi også positiv feedback omkring at de var rigtig gode til at sætte rammen for diskussionerne og inspirere til de tanker, folk gjorde sig. At bruge en del tid på at gennemgå Alternativets politik fra partiprogrammet med mærkesagerne og indholdet i forslagene, var formentlig også en god prioritering, da der var flere, der under velkomsten og efterfølgende sagde at det var præcis det, de var kommet for. Så overordnet set mener vi at det var et rigtig godt politisk laboratorium. Resultatet med 15 forslag og mange gode tanker til videre arbejde mener vi også er ganske tilfredsstillende.